A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. szeptember 26.*

„Társasági jog — Letelepedés szabadsága — 89/666/EGK tizenegyedik irányelv — Számviteli dokumentumok közzététele — Másik tagállamban letelepedett tőketársaság fióktelepe — Az előírt határidőn belüli közzététel elmaradása esetén kiszabott pénzbeli szankció — A hatékony bírói jogvédelemhez való jog — A védelemhez való jog tiszteletben tartásának elve — A szankció megfelelősége, hatékonysága, arányossága és visszatartó ereje”

A C-418/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Innsbruck (Ausztria) a Bírósághoz 2011. augusztus 10-én érkezett, 2011. július 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Texdata Software GmbH** által indított eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, J. Malenovský, U. Lõhmus (előadó), M. Safjan és A. Prechal bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. november 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Texdata Software GmbH képviseletében N. Arnold és T. Raubal Rechtsanwälte,

– az oszták kormány képviseletében C. Pesendorfer és F. Koppensteiner, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Ossowski, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Braun és K.-P. Wojcik, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. január 31-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdésének, az EUMSZ 49. cikknek és az EUMSZ 54. cikknek, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. és 50. cikkének, a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikke (2) bekezdésének, az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelv (HL L 65., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 3. o.; továbbiakban: első irányelv) 6. cikkének, a 2009. június 18-i 2009/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 164., 42. o.) módosított, a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK negyedik tanácsi irányelv (HL L 222., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 21. o.; a továbbiakban: negyedik irányelv) 60a. pontjának, valamint a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i, 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv (HL L 193., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 58. o.; a továbbiakban: hetedik irányelv) 38. cikke (6) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Texdata Software GmbH (a továbbiakban: Texdata) által benyújtott azon kereset tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő, amely a Landesgericht Innsbruck (innsbrucki területi bíróság) által a Texdata azon kötelezettsége megszegésének szankcionálására kiszabott kényszerítő bírságok vitatására irányul, hogy az nem nyújtotta be éves beszámolóit a cégjegyzéket vezető ezen bírósághoz.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 Az EJEE a „Tisztességes tárgyaláshoz való jog” címet viselő 6. cikke (1) és (2) bekezdésében a következőt mondja ki:

„1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.

2. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.”

Az uniós jog

Az első irányelv és a 2009/101/EK irányelv

4 Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 258., 11. o.) 2009. október 21-i hatállyal hatályon kívül helyezte az első irányelvet.

5 A 2009/101 irányelv 2. cikkének f) pontja előírja, hogy a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket az ezen irányelv 1. cikkében említett társaságokra vonatkozó kötelező adatközlés biztosításához, legalább a minden egyes üzleti évre vonatkozó pénzügyi beszámolók tekintetében, amelyeket többek között a negyedik és hetedik irányelvvel összhangban közzé kell tenni.

6 A fent hivatkozott rendelet 7. cikkének a) pontja, amelynek szövege azonos az első irányelv 6. cikkének a) pontjával, úgy rendelkezik, hogy tagállamoknak megfelelő büntetéseket kell kiszabniuk legalább abban az esetben, ha a pénzügyi beszámolóknak a 2009/101 irányelv 2. cikke f) pontja szerinti közzétételét elmulasztják.

A negyedik irányelv

7 A negyedik irányelv 47. cikke alapján az előírásszerűen jóváhagyott éves beszámolót és az üzleti jelentést az éves beszámoló könyvvizsgálatáért felelős személy által adott véleménnyel együtt kell közzétenni, a tagállami jogszabályok által meghatározott módon, az első irányelv 3. cikkével összhangban.

8 A negyedik irányelv 60a. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megállapítják azokat a szankciókat, amelyek az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandók, és megtesznek minden szükséges intézkedést e szankciók végrehajtásának biztosítása érdekében. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.”

A 89/666/EGK tizenegyedik irányelv

9 A valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó egyes meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről szóló, 1989. december 21-i 89/666/EGK tizenegyedik tanácsi irányelv (HL L 395., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 100. o.; a továbbiakban: tizenegyedik tanácsi irányelv) a tőketársaságok fióktelepeire vonatkozik. Első, negyedik és kilencedik preambulumbekezdése szerint:

„[...] a letelepedési szabadságnak az 58. cikk hatálya alá tartozó társaságok részéről történő gyakorlásának megkönnyítése érdekében a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja és a szabad letelepedés korlátozásának felszámolására vonatkozó általános program megköveteli azoknak a fedezeteknek az összehangolását, amelyeket a tagállamok társaságainak kell az érintett társaság tulajdonosai, valamint harmadik személyek érdekeinek védelmében biztosítani;

[...]

[...] az összehangolás hiánya a fióktelepek tekintetében, különösen a bejelentés és közzététel területén, megkülönböztetésekhez vezet tulajdonosok és harmadik személyek védelmében olyan társaságok között, amelyek fióktelep létesítésével, leányvállalat alapításával végzik tevékenységüket másik tagállam területén;

[...]

[...] a fióktelepek számviteli dokumentumainak a közzétételére vonatkozó nemzeti rendelkezések, a társaságok számviteli dokumentumainak összeállítására, könyvvizsgálatára és közzétételére vonatkozó nemzeti rendelkezések összehangolását követően többé nem indokoltak; mivel ennélfogva elegendő, ha a társaság által ellenőrzött és feltárt számviteli dokumentumokat közlik a fióktelep nyilvántartásában".

10 A tizenegyedik irányelv 1. cikke (1) és (2) bekezdésének a szövege a következő:

„1. A fióktelepre vonatkozó okiratokat és adatokat, ha a fióktelepet egy tagállamban olyan társaság alapította, amelyre egy másik tagállam jogszabályai vonatkoznak, és amelyre az [első] irányelvet kell alkalmazni, a fióktelep helye szerinti tagállam jogszabályai alapján az említett irányelv 3. cikkével összhangban bejelentik és közzéteszik.

2. Amennyiben a fióktelep bejelentési és közzétételi követelménye eltér a társaságétól, a fióktelepp el lebonyolított üzleti forgalom tekintetében a fióktelep bejelentési és közzétételi követelménye az irányadó."

11 A tizenegyedik irányelv egymással összefüggésben értelmezett 2. cikke (1) bekezdése g) pontjának és 3. cikkének rendelkezései alapján az 1. cikkben meghatározott kötelező bejelentés és közzététel kizárólag a társaság olyan számviteli dokumentumaira vonatkozik, amelyeket a társaságra vonatkozó tagállam jogszabályai alapján és többek között a negyedik és hetedik irányelvvel összhangban állapítottak meg, ellenőriztek és tártak fel.

12 Ezen irányelv 12. cikke értelmében „[a] tagállamok szankciót helyeznek kilátásba arra az esetre, ha az 1., 2., 3. […] cikkben előírt adatközlésre nem kerül sor […]".

Az osztrák jog

13 Az osztrák vállalkozási törvénykönyv (Unternehmensgesetzbuch dRBl., 219/1897. szám; a továbbiakban: UGB) alapügy idején hatályos szövege szerinti 277. §-ának (1) bekezdése értelmében a tőketársaságok jogi képviselőinek az éves beszámolókat, az üzleti jelentést, valamint adott esetben a vállalatirányításra vonatkozó beszámolót az azokat jóváhagyó vagy elutasító, illetve azokhoz kikötéseket fűző könyvvizsgálói jelentéssel együtt a közgyűlés általi megvitatásukat követően, de legkésőbb a mérleg fordulónapját követő kilenc hónapon belül a társaság székhelye szerint illetékes cégbírósághoz kell benyújtaniuk.

14 Az UGB 280a. §-a, amelynek címe „A külföldi tőketársaságok fióktelepeire vonatkozó közzététel", akként rendelkezik, hogy a külföldi tőketársaságok fióktelepeinek képviselői az UGB 277., 281. és 282. §-ával összhangban kötelesek német nyelven közzétenni a társaság székhelye szerint alkalmazandó jognak megfelelően elkészített, ellenőrzött és közzétett számviteli dokumentumokat.

15 Az UGB 283. §-a, amely a „Kényszerítő bírságok” címet viseli, és amelyet a 2011. évi költségvetés elfogadásáról szóló törvény (Budgetbegleitgesetz, BGBl. I, 111/2010. szám, a továbbiakban: BBG) módosított, a következőképpen rendelkezik:

„1. A kereskedelmi törvény általános rendelkezéseinek sérelme nélkül, az igazgatótanács tagjainak vagy a felszámolóknak az előírt határidőn belül teljesíteniük kell […] a 277–280. §-ban foglaltakat, a felügyelőbizottság tagjainak teljesíteniük kell a 270. §-ban foglaltakat, valamint külföldi tőketársaság belföldi fióktelepe esetében az ennek képviseletére jogosult személyeknek teljesíteniük kell a 280a. §-ban foglaltakat, ellenkező esetben a bíróság 700 eurótól 3 600 euróig terjedő összegű kényszerítő bírságot szabhat ki velük szemben. A kényszerítő bírságot a közzétételre megjelölt határidő lejártakor kell megállapítani. Ezt kéthavonta meg kell ismételni mindaddig, amíg az említett szervek kötelezettségeiket nem teljesítik.

2. Ha az (1) bekezdés szerinti közzétételt nem teljesítik az előírt határidő utolsó napjáig, valamint amennyiben a közzététellel érintett dokumentumokat nem nyújtják be a bírósághoz a kényszerítő bírság kiszabásáról rendelkező végzés elfogadásának időpontját megelőző napon, előzetes eljárás nélkül, végzés formájában 700 euró összegű kényszerítő bírságot kell kiszabni. Nem kell alkalmazni ezt az intézkedést, amennyiben valamely előre nem látható és elháríthatatlan esemény nyilvánvalóan meggátolta az (1) bekezdés szerinti szerveket abban, hogy a közzétételt határidőn belül teljesítsék. Ilyen esetben, illetve amennyiben a közzétételt továbbra sem teljesítették, a bíróság a végzést a közzétételt akadályozó körülmény megszűnésétől számított négyhetes időszakra felfüggeszti. A kényszerítő bírságról rendelkező végzésekről ugyanúgy történik az értesítés, illetve azokat ugyanolyan módon kézbesítik, mint a kereseteket. Az érdekelt szervnek tizennégy nap áll a rendelkezésére a végzés megtámadására, ellenkező esetben az jogerőre emelkedik. A fellebbezésben az (1) bekezdésben előírt kötelezettség nemteljesítését igazoló okokat kell bemutatnia. A jogorvoslatra nyitva álló határidő lejárta esetén igazolási kérelem nyújtható be […]. Ha a fellebbezés elkésett, vagy minden indokolást nélkülöz, azt határozattal el kell utasítani.

3. Az indokolással ellátott fellebbezés határidőn belül történő benyújtása esetén a kényszerítő bírságot kiszabó végzés nem alkalmazható. A kényszerítő bírság alkalmazhatóságát rendes peres eljárás keretében határozattal kell elbírálni. Ha nincs helye az eljárás lezárásának, 700 eurótól 3 600 euró összegig terjedő kényszerítő bírság szabható ki előzetes figyelmeztetés nélkül. Az érintett szerv jogorvoslattal rendelkezik a rendes peres eljárásban kiszabott kényszerítő bírsággal szemben […].

4. Amennyiben a közzététel még nem történt meg a meghatározott közzétételi határidő utolsó napját követő két hónapon belül, ismételten 700 euró összegű kényszerítő bírságot kell kiszabni. Amennyiben a közzététel nemteljesítése továbbra is fennáll, minden további két hónapos időszak lejártakor újból ki kell szabni a kényszerítő bírságot; ha ezen elmarasztalások ellen jogorvoslattal élnek, a kényszerítő bírságot kiszabó határozatot közzé kell tenni.

[…]

6. A kényszerítő bírságot szintén törölni kell, ha a szankciókkal sújtott személyek teljesítették a kötelezettségeiket, vagy ha e kötelezettség teljesítése lehetetlenné vált.

7. A jogi képviselőket a 277–280a. § alapján terhelő kötelezettségeket a társaságra is alkalmazni kell. Ha a társaság szervei által nem teljesíti e kötelezettségeket, egyidejűleg magát a társaságot is kényszerítő bírság megfizetésére kell kötelezni az (1)–(6) bekezdés analóg alkalmazásával.”

16 A Bíróság elé benyújtott iratokból következik, hogy az UGB 283. §-a új szövegének átmeneti rendelkezései szerint ez a cikk, amelyet a BBG módosított, 2011. január 1-jén lépett hatályba, és azt csak az ezen időpontot követően megvalósult jogsértésekre lehetett alkalmazni. Ugyanakkor a BBG-re vonatkozó kormány-előterjesztéshez fűzött magyarázatokból az következik, hogy amennyiben valamely

közzétételi kötelezettséget a 2011. január 1-jétől 2011. február 28-ig terjedő időszak alatt nem teljesítettek, legkorábban 2011. március 1-jén és kizárólag végzés formájában kényszerítő bírság kiszabására irányuló eljárást lehetett indítani.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

17 A Texdata Németországban letelepedett korlátolt felelősségű társaság, amely szoftverfejlesztési és forgalmazási tevékenységet folytat. Tevékenységeit Ausztriában az osztrák cégjegyzékbe 2008. március 4-én külföldi társaság fióktelepeként bejegyzett fióktelepen keresztül gyakorolja.

18 A 2011. május 5-én kelt két végzésével a Landesgericht Innsbruck a 2011-ben a BBG-vel módosított UGB 283. §-ának (2) bekezdése alapján két, egyenként 700 euró összegű kényszerítő bírságot szabott ki a fent hivatkozott társasággal szemben azzal az indokkal, hogy az elmulasztotta a 2008. december 31-én, illetve 2009. december 31-én lezárt pénzügyi évekre vonatkozó éves beszámolóknak a kellő időben – tudniillik az átmeneti rendelkezések szerint vagy a 2011. február 28-i határnapig, vagy e végzések meghozatalának napját megelőző napig – történő benyújtását.

19 2011. május 23-án a Texdata két fellebbezést nyújtott be kellő időben e bíróság elé a fent hivatkozott végzések ellen. Fellebbezéseinek alátámasztására arra hivatkozott egyrészt, hogy a BBG-vel módosított UGB 283. §-ában előírt kötelezettségek megsértéséért kiszabott kényszerítő bírságok előzetes figyelmeztetés nélküli alkalmazása jogellenes volt, másrészt hogy az éves beszámolókat határidőben benyújtotta az okirat szerinti székhelye szerint területileg illetékes Amtsgericht Karlsruhéhoz (karlsruhei helyi bíróság), és azok jogsegély keretében elektronikus úton már hosszú ideje hozzáférhetők voltak ez utóbbi bíróságnál.

20 Ugyanezen a napon a Texdata benyújtotta az éves beszámolókat a Landesgericht Innsbruckhoz, amely azokat 2011. május 25-én és 26-án bejegyezte a cégnyilvántartásba.

21 A 2011. május 25-én kelt két határozatával a fent hivatkozott bíróság megállapította, hogy a 2011. május 5-én hozott határozatai nem alkalmazhatók, mivel kellő időben fellebbezést nyújtottak be azok ellen. Azonban, tekintettel arra, hogy a vita tárgyát képező éves beszámolókat az előírt határidő lejártát követően nyújtották be, e bíróság a BBG-vel módosított UGB 283. §-ának (2) és (7) bekezdése alapján rendes peres eljárás keretében ismételten két, ugyanolyan összegű kényszerítő bírságot szabott ki a társasággal szemben.

22 Az ezen két határozattal szemben a Texdata által benyújtott fellebbezés keretében a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a 2011-es módosításokkal bevezetett osztrák nemzeti szabályozás, amely azonnal kényszerítő bírság kiszabását rendeli el azon társaságokkal szemben, amelyek elmulasztják éves beszámolóik illetékes bírósághoz való benyújtását, összeegyeztethető-e az uniós joggal.

23 A fent hivatkozott bíróság arra hivatkozik, hogy a 2011-es reformot megelőzően a cégjegyzéket vezető osztrák bíróságok között olyan gyakorlat alakult ki, amelynek értelmében az UGB 277. és 283. §-ában előírt kilenc hónapos határidő túllépésekor a bíróság nem hivatalos felszólítást küldött a mulasztó társaságoknak, amelyben további négyhetes határidőt biztosítanak számukra. Amennyiben e határidő lejártakor a mulasztás továbbra is fennállt, a bíróság újabb felszólítást küldött ki, hogy kényszerítő bírság terhe mellett az előírt határidőn belül nyújtsák be a teljes éves beszámolót, vagy bizonyítsák, hogy ez a kötelezettség nem terheli őket. A bíróságok csak abban az esetben szabtak ki kényszerítő bírságot, ha ez utóbbi eljárásuk nem vezetett eredményre, és ha egyetlen, a közzétételi kötelezettség végrehajtásával szemben felmerülő akadályra sem hivatkoztak.

24 A kérdést előterjesztő bíróság a következő tényezőkre hivatkozik, amelyeket a nemzeti eljárás inherens „szerkezeti hiányosságainak” tekint, tudniillik, először is, azok a túlzó formális követelmények, amelyeket – a menthető mulasztás esetét leszámítva – egyrészt az elkésett vagy minden indokolást

nélkülöző fellebbezések elutasítása, másrészt az új jogalapok fellebbezési szakaszban való előterjesztésének tilalma eredményez, másodszor a tárgyalás tartására vonatkozó biztosíték hiánya, harmadszor a védelemhez való jog abból fakadó megsértése, hogy a kényszerítő bírság alkalmazását megelőzően nem lehet észrevételek benyújtani, negyedszer a felelősségre vonatkozó jogi vélelem alkalmazása, amelynek következtében a bizonyítási teher a társaságra hárul, ötödször az ésszerűtlen jogvesztő határidők és az előzetes felszólítás hiánya, amely a más tagállamban letelepedett társaságok tekintetében jogbizonytalansághoz vezet, valamint hatodszor az, hogy folyamatos mulasztás esetén újabb kényszerítő bírságokat lehet kiszabni, anélkül hogy az eredeti kényszerítő bírságot kiszabó határozat jogerőre emelkedett volna.

25 Ilyen körülmények között az Oberlandesgericht Innsbruck (innsbrucki tartományi felsőbíróság) felfüggesztette az eljárását, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Az uniós jog jelenlegi állapotában ellentétes-e az uniós joggal, különösen:

[a)] az EUMSZ 49. és az EUMSZ 54. cikk szerinti letelepedés szabadságával;

[b)] a hatékony bírói jogvédelem általános elvével (EUSZ 6. cikk, (3) bekezdés) (a tényleges érvényesülés elve);

[c)] a [Charta] (EUSZ 6. cikk, (1) bekezdés) 47. cikkének [második bekezdése] és az [EJEE] (EUSZ 6. cikk, (1) bekezdés) 6. cikkének (2) bekezdése szerinti védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvével;

[d)] a [Charta] 50. cikke szerinti *ne bis in idem* elvével; vagy

[e)] a közzétételi eljárásban kiszabandó szankciók tekintetében az [első irányelv] 6. cikkében, a [negyedik irányelv] 60a. cikkében és a [hetedik irányelv] 38. cikkének (6) bekezdésében megállapított rendelkezésekkel.

az olyan nemzeti szabályozás, amely az éves beszámoló elkészítésére és a cégjegyzéket vezető illetékes cégbíróság útján történő közzétételére szabott kilenc hónapos törvényes határidő túllépése esetén,

– a közzétételi kötelezettség fennállására és az esetleges akadályozó okokra vonatkozó előzetes nyilatkozattételi lehetőség, különösen pedig annak előzetes vizsgálata nélkül, hogy ezen éves beszámolót benyújtották-e már az üzleti tevékenység fő helye szerinti cégbírósághoz;

– a közzétételi kötelezettség teljesítésére irányuló, a társaságnak vagy a képviseletre jogosult szerveknek címzett előzetes egyedi felszólítás nélkül;

a cégjegyzéket vezető bíróságot ellenkező bizonyíték hiányában haladéktalanul legalább 700 euró összegű pénzbírságnak a társasággal és a képviseletre jogosult szervek mindegyikével szembeni kiszabására kötelezi, azt a vélelmet alkalmazva, hogy a társaság és szervei vétkesen mulasztották el a közzétételt; és – ugyancsak ellenkező bizonyíték hiányában – minden további két hónapos késedelem esetén további, alkalmanként legalább 700 euró összegű pénzbírság haladéktalan kiszabását írja elő a társasággal és a képviseletre jogosult szervek mindegyikével szemben, azt a vélelmet alkalmazva, hogy a társaság és szervei vétkesen mulasztották el a közzétételt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatóságáról

26 Először is az osztrák kormány az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkozik, azt állítva, hogy a kérdést előterjesztő bíróság pontatlanul ismertette az alapügyre alkalmazandó nemzeti szabályozást, ily módon aligha valószínű, hogy a Bíróság hasznos, és nem pusztán hipotetikus választ tud adni a feltett kérdésekre.

27 Ráadásul a fent hivatkozott kormány szerint a fenti kérelemből, különösen a tényleges érvényesülés kapcsán feltett kérdésekből következik, hogy a Bíróságnak a nemzeti jogot kell értelmeznie. Azonban annak megítélése, hogy valamely releváns nemzeti szabályozás konkrétan megfelel-e az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés követelményeinek, kizárólag a tagállamok nemzeti bíróságainak feladata.

28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás – az állandó ítélkezési gyakorlat alapján – a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti egyértelmű feladatmegosztáson alapul, amelynek értelmében ez utóbbi kizárólag az e cikkben említett uniós jogszabályok értelmezéséről és érvényességéről határozhat. E kereteken belül a Bíróságnak nem feladata a nemzeti jog rendelkezéseinek értelmezéséről határozni, sem azt megítélni, hogy helyesen értelmezte-e e rendelkezéseket a nemzeti bíróság (lásd különösen a C-220/05. sz., Auroux és társai ügyben 2007. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-385. o.] 25. pontját, a C-515/08. sz., dos Santos Palhota és társai ügyben 2010. október 7-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9133. o.] 18. pontját és a C-81/09. sz. Idryma Typou ügyben 2010. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-10161. o.] 35. pontját).

29 Ebből az következik, hogy a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározott azon ténybeli és jogi hátteret kell figyelembe vennie, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések illeszkednek (lásd a C-482/01. és C-493/01. sz., Orfanopoulos és Oliveri egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5257. o.] 42. pontját és a C-378/07-C-380/07. sz., Angelidaki és társai egyesített ügyekben 2009. április 23-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3071. o.] 48. pontját). Ezért az osztrák szabályozás azon értelmezését kell alapul venni, amely az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből következik, és amely a Bíróságnak feltett kérdés kiindulópontját képezi.

30 Ami azt az érvet illeti, amely szerint a Bíróságnak a nemzeti jogot kell értelmeznie, elegendő annak megállapítása, hogy magából az elnevezéséből következik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az uniós jog rendelkezéseinek és elveinek értelmezését követeli meg.

31 Másodszor, az Egyesült Királyság Kormánya, anélkül hogy kifejezetten elfogadhatatlansági kifogást terjesztett volna elő, úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés egyes részeinek nincs jelentőségük az alapjogvita megoldásában, mivel azok vagy olyan irányelvekre hivatkoznak, amelyek nem alkalmazandók a jelen ügy körülményei között, vagy olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyek nem az alapeljárásban jöttek létre.

32 E kormány különösen azt hangsúlyozza egyrészt, hogy az első és hetedik irányelv nem alkalmazandó az alapügy körülményeire, szemben a tizenegyedik irányelvvel, amelyre viszont a kérdést előterjesztő bíróság nem hivatkozott.

33 Másrészt, a Bíróságnak nem kell figyelembe vennie az osztrák jogszabály azon rendelkezéseit, amelyek előírják azt, hogy a kényszerítő bírság mind a társaság, mind pedig annak képviseleti szerveivel szemben alkalmazható, valamint azt is, hogy folyamatos mulasztás esetén minden további két hónapos időszak lejártakor ismételten kényszerítő bírság szabható ki, mivel azok nem alkalmazhatók az alapeljárás körülményeire való tekintettel.

34 Az Egyesült Királyság Kormánya kétségeit fejezi ki továbbá annak kapcsán, hogy a 2011. január 1-je óta hatályban lévő nemzeti jogszabály a 2008. december 31-én, illetve 2009. december 31-én lezárt pénzügyi évekre vonatkozó beszámolók benyújtása tekintetében fennálló kötelezettség elmulasztására visszamenőleges hatállyal alkalmazható.

35 A hivatkozott rendelkezések relevanciáját illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést formálisan bizonyos uniós rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadálya annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az értelmezés minden olyan elemét, amely szükséges lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre kérdéseinek szövegében, akár nem (lásd különösen a C-152/03. sz. Ritter-Coulais-ügyben 2006. február 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1711. o.] 29. pontját, a C-307/09–C-309/09. sz., Vicoplus és társai egyesített ügyekben 2011. február 10-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-453. o.] 22. pontját és a C-248/11. sz., Nilaş és társai ügyben 2012. március 22-én hozott ítélet 31. pontját). E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a per tárgyára figyelemmel szükséges (lásd a C-115/08. sz. ČEZ-ügyben 2009. október 27-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-10265. o.] 81. pontját, valamint a fent hivatkozott Idryma Typou ügyben hozott ítélet 31. pontját).

36 Ennélfogva az Egyesült Királyság első érve nem befolyásolja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát.

37 A hipotetikus helyzeteket illetően meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ítélet 33. pontjában bemutatott nemzeti szabályozás elemeire különösen avégett hivatkozott, hogy bizonyítsa azoknak a *ne bis in idem* elvével való összeegyeztethetőségét.

38 Márpedig a fent hivatkozott elv akként rendelkezik, hogy senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

39 Márpedig, ahogyan az a jelen ítélet 18–21. pontjában összefoglalt és a tárgyaláson a Texdata és az osztrák kormány által megerősített tényállásból következik, e társaságot két kényszerítő bírság megfizetésére kötelezték, amelyek két különböző időszakra – tudniillik a 2008-as és 2009-es évekre – vonatkoztak. Mivel a Texdata nem sokkal a két vitatott végzés meghozatalát követően teljesítette a közzétételi kötelezettségét, nem került ismételten sor e szankciók alkalmazására ugyanezen időszakok vonatkozásában.

40 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a d) pontban, a *ne bis in idem* elvének értelmezésére vonatkozóan feltett kérdés elfogadhatatlan.

41 Végül, a szóban forgó nemzeti szabályozás állítólagos visszamenőleges hatállyal történő alkalmazását illetően a Bíróság már megállapította, hogy a *ratione temporis* (időbeli hatály alapján) alkalmazandó nemzeti jogszabályok meghatározása a nemzeti jog értelmezésének kérdése, amely emiatt nem tartozik a Bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel kapcsolatos hatáskörébe (a C-467/08. sz. Padawan-ügyben 2010. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-10055. o.] 24. pontja).

42 A fentiekből az következik, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a *ne bis in idem* elvének értelmezésére vonatkozó, d) kérdés kivételével elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az alkalmazandó rendelkezésekről

43 Annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, és figyelemmel a jelen ítélet 35. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra, előzetesen meg kell állapítani, hogy azon irányelv rendelkezéseit, amelynek értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság kérelmezi, alkalmazni kell-e az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan helyzetben, amelyben a Németországban letelepedett tőketársaság Ausztriában található fióktelepe a pénzügyi évek végén elmulasztotta a 2008-as és 2009-es évre vonatkozó éves beszámolók közzétételére vonatkozó kötelezettségét.

44 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az ilyen helyzetet külön szabályozza a tizenegyedik irányelv, pontosabban annak 1. cikke, amely előírja – lényegében –, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló fióktelepre vonatkozó okiratokat a fióktelep helye szerinti tagállam jogszabályai alapján jelentik be és teszik közzé, illetve annak 12. cikke, amelynek értelmében a tagállamok szankciót helyeznek kilátásba arra az esetre, ha – többek között – az ezen irányelv 1. cikkében előírt adatközlésre nem kerül sor.

45 Figyelemmel a fent hivatkozott rendelkezéseknek az alapjogvita körülményeihez képest fennálló sajátos jellegére, meg kell állapítani, hogy a jelen jogvitát ugyanezek a rendelkezések szabályozzák, a 2009/101 irányelv, valamint a negyedik és hetedik irányelv rendelkezései kivételével, amelyek természetesen szintén előírják a közzétételre vonatkozó kötelezettségeket, de azok nem vonatkoznak ennyire konkrétan az alapügyben szereplőhöz hasonló ilyen helyzetre.

46 A fentiekből következik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést úgy kell értelmezni, mint amely lényegében annak eldöntésére irányul, hogy az uniós jogot, különösen az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 54. cikket, a hatékony bírói jogvédelem és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elveit, valamint a tizenegyedik irányelv 12. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az éves beszámoló közzétételére megszabott kilenc hónapos határidő túllépése esetén haladéktalanul legalább 700 euró összegű pénzbírságot kell azon tőketársasággal szemben kiszabni, amelynek fióktelepe található az érintett tagállamban, és mindezt anélkül, hogy a részére előzetes felszólítást küldenének, vagy hogy a felrótt mulasztás kapcsán nyilatkozattételre lenne lehetősége.

47 Mivel az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás célja a külföldi társaságok fióktelepeit terhelő, az éves beszámolók közzétételére vonatkozó kötelezettség megsértésének szankcionálása, amely kötelezettséget a tizenegyedik irányelv harmonizálta, először is az e) pontban szereplő kérdést kell megválaszolni, amely a fenti hivatkozott irányelvre vonatkozik. Másodszor az a) pontban szereplő kérdést kell megvizsgálni, azaz hogy a fent hivatkozott szabályozás az EUMSZ 49. cikkben és az EUMSZ 54. cikkben rögzített letelepedés szabadsága korlátozásának minősül-e. Harmadszor a b) és c) pontban szereplő, a hatékony bírói jogvédelem és a védelemhez való jog tiszteletben tartása elveinek alkalmazhatóságára és esetleges megsértésére vonatkozó kérdést kell megtárgyalni.

A tizenegyedik irányelvről

48 A valamely tagállamban valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság által létrehozott fióktelepekre vonatkozó közzétételi kötelezettséget a tizenegyedik irányelv 1. cikke írja elő. Ezt a kötelezettséget az UGB 277. §-ának (1) bekezdése és 280a. §-a ültette át az osztrák jogba.

49 A tizenegyedik irányelv 12. cikke a tagállamokra bízza, hogy megfelelő szankciókat fogadjanak el arra az esetre, ha a pénzügyi beszámolók közzétételére nem kerülne sor. A fenti hivatkozott irányelv azonban nem tartalmaz pontosabb szabályokat az említett nemzeti szankciók megállapítására vonatkozóan, és különösen nem határoz meg semmilyen kifejezett szempontot, amely alapján mérlegelni lehetne az ilyen szankciók arányos jellegét.

50 Ilyen körülmények között emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamoknak, miközben megőrzik a szankciókkal kapcsolatos döntési jogukat, különösen arra kell ügyelniük, hogy az uniós jog megsértését olyan szankciókkal sújtsák, amelyek hatékony, arányos és visszatartó jellegűek (lásd ebben az értelemben a C-387/02., C-391/02. és C-403/02. sz., Berlusconi és társai egyesített ügyekben 2005. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-3565. o.] 65. pontját).

51 A Bíróság többek között megállapította, hogy a jogsértések visszaszorítására irányuló szankciók szigorúságának összhangban kell állnia a jogsértés súlyával, különösen a tényleges visszatartó erő biztosítása révén, az arányosság általános elvének tiszteletben tartásával (lásd analógia útján a C-81/12. sz. Asociaţia Accept ügyben 2013. április 25-én hozott ítélet 63. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

52 E tekintetben a nemzeti jogszabályban előírt szankciók nem léphetik túl azt a mértéket, amely alkalmas és szükséges a szóban forgó jogszabály által jogszerűen elérni kívánt cél megvalósításához, így amikor több alkalmas intézkedés közül lehet választani, a legkevésbé hátrányosat kell igénybe venni, és az okozott hátrányok nem lehetnek túlzottak az elérni kívánt célokhoz képest (lásd ebben az értelemben a C-379/08. és C-380/08. sz., ERG és társai egyesített ügyekben 2010. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-2007. o.] 86. pontját, valamint a C-210/10. sz. Urbán-ügyben 2012. február 9-én hozott ítélet 24. pontját).

53 A jelen eljárásban meg kell állapítani, hogy mind a társasági jogra vonatkozó irányelvek elfogadásának alapjául szolgáló EUMSZ 50. cikk (2) bekezdésének g) pontjából, mind pedig a tizenegyedik irányelv negyedik preambulumbekezdéséből az következik, hogy a társaságokkal szemben előírt közzétételi kötelezettség célja a tagok és harmadik személyek érdekeinek védelme.

54 A Bíróságnak már volt alkalma megállapítani, hogy alapvető elvnek minősül, hogy az éves beszámolóknak megbízható és valós képet kell mutatniuk az érintett társaság eszközeiről, forrásairól, pénzügyi helyzetéről és eredményéről (lásd a C-234/94. sz. Tomberger-ügyben 1996. június 27-én hozott, 1997. július 10-i végzéssel módosított ítélet [EBHT 1996., I-3133. o.] 17. pontját, a C-306/99. sz. BIAO-ügyben 2003. január 7-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-1. o.] 72. pontját, valamint a fent hivatkozott Berlusconi és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 54. pontját). Ezek közzététele alapvetően arra irányul, hogy tájékoztassák azokat a harmadik személyeket, akik nem ismerik vagy nem ismerhetik kellő mértékben a fent hivatkozott társaság számviteli és pénzügyi helyzetét (a C-97/96. sz. Daihatsu Deutschland ügyben 1997. december 4-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-6843. o.] 22. pontja).

55 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy a BBG által módosított UGB 238. §-ában előírt szankciók rendszere alapján a pénzügyi beszámolók közzétételére vonatkozó kötelezettség megsértését olyan anyagi és eljárásjogi szabályok alapján szankcionálták, amelyek biztosítják, hogy a szankció hatékony, arányos és visszatartó erejű legyen. A Bíróság azonban az uniós jog értelmezésével kapcsolatban minden olyan információt megadhat a nemzeti bíróságnak, amely a határozatának meghozatalához hasznosnak bizonyulhat (lásd a fent hivatkozott Asociaţia Accept ügyben hozott ítélet 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

56 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a szóban forgó szabályozás az alapügy szempontjából jelentőséggel bíró részében előírja, hogy amennyiben a pénzügyi beszámolókat legkésőbb a mérleg fordulónapját követő kilenc hónapon belül nem teszik közzé, a a cégjegyzéket vezető bíróság végzés formájában, előzetes felszólítás vagy a meghallgatás lehetőségének biztosítása nélkül köteles legalább 700 euró összegű kényszerítő bírságot kiszabni az érintett társasággal szemben. Az érintett társaságnak tizennégy nap áll a rendelkezésére, hogy a végzés ellen indokolással ellátott fellebbezést nyújtson be, ami kizárja e végzés alkalmazhatóságát, és amelynek folytán peres eljárás indul. Amennyiben a fellebbezés nem minősül megalapozottnak, a 700 eurótól 3 600 euró összegig terjedő kényszerítő bírság határozat formájában szabható ki.

57 Először is, a kényszerítő bírság minimális – vagyis 700 eurós – összegét illetően, amelyet automatikusan szabnak ki, amennyiben a közzététel nem történik meg az előírt határidőn belül, meg kell állapítani, hogy a Bizottság álláspontja szerint ez az összeg a tagállamok által a közzétételi kötelezettség megsértéséért előírt átlagos összegnek felel meg. Továbbá, ahogyan ezen intézmény jogosan hangsúlyozza, össze kell vetni e szankció szigorúságát azon érdekekkel és pénzügyi kockázatokkal, amelyeknek a kereskedelmi partnerek és érdekelt személyek ki vannak téve, ha valamely társaság tényleges pénzügyi helyzetét nem hozzák nyilvánosságra. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megítélése, hogy a kiszabott bírság összege nem minősül-e túlzott mértékűnek a jogszerűen elérni kívánt célhoz képest.

58 Annak kapcsán, hogy a fent hivatkozott kényszerítő bírság alkalmazására kötelezett nemzeti bíróságoknak nincs lehetőségük arra, hogy az adott ügy konkrét körülményeire tekintettel eltekintsenek a bírság minimális összegének a kiszabásától, elegendő, ha az érintett társaság indokolással ellátott fellebbezést nyújt be a vele szemben kiszabott kényszerítő bírság ellen, amelynek eredményeképpen peres eljárás indul, ami lehetővé teszi az illetékes bíróság számára az adott ügy konkrét körülményeinek a figyelembevételét.

59 Másodszor, a mérleg fordulónapjától számított kilenc hónapos határidőt illetően, amelyen belül a közzétételt teljesíteni kell, e határidő megfelelő hosszúságúnak tűnik ahhoz, hogy lehetővé tegye a társaságok számára közzétételi kötelezettségük teljesítését anélkül, hogy az alapügyben szóban forgó szankciórendszer arányos jellege vita tárgyát képezné. Ugyanis, ahogyan a főtanácsnok indítványa 50. pontjában megállapította, ennél hosszabb határidő előírása veszélyeztetné a harmadik személyek védelmét, amennyiben ez utóbbiaknak nem lenne hozzáférésük a naprakész információkhoz, amelyek biztosítanák számukra az érintett társaság pontos és valós helyzetének megismerését.

60 Harmadszor, annak vizsgálata szempontjából, hogy lehetséges-e kevésbé szigorú intézkedések alkalmazása, mérvadónak minősülhet, hogy a tárgyaláson az osztrák kormány által kifejtett magyarázatok szerint a korábban hatályban lévő rendszer kevésbé hatékonynak bizonyult, mivel a közzétételi kötelezettség alá tartozó társaságoknak csak kevesebb mint a fele teljesítette e kötelezettséget az előírt határidőben. Ennélfogva e kormány álláspontja szerint az Osztrák Köztársaság kénytelen volt módosítani a 2011. évet megelőzően hatályos szankciórendszert, hogy hatékonyabban biztosítsa a közzétételi kötelezettség tiszteletben tartását. Azonban a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szereplő szankciórendszer kellően elrettentő hatású-e, hogy hatékonyan biztosítsa a közzétételi kötelezettség tiszteletben tartását.

61 A fenti megfontolásokra figyelemmel, és a kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben lefolytatandó vizsgálatok kikötésével, meg kell állapítani, hogy nem ellentétes a tizenegyedik irányelv 12. cikkével a jelen ügyben szereplőhöz hasonló szankciórendszer.

A letelepedési szabadságról

62 A letelepedés szabadságát illetően a kérdést előterjesztő bíróság – lényegében – azt kérdezi, hogy az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 54. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan szankciórendszer, amelyet a BBG-vel módosított UGB 283. §-a ír elő, különösen azon okból, hogy olyan társaságokkal szemben is szankció előírását rendeli el a közzététel elmaradása esetén, amelyek az Osztrák Köztársaságtól eltérő tagállam joga alá tartoznak, és amelyeknek fióktelepe található az előbbi tagállamban, jóllehet azok pénzügyi beszámolóit már közzétették, és azok hozzáférhetőek a fent hivatkozott társaságok székhelye szerinti cégjegyzékben.

63 E tekintetben az EUMSZ 49. cikk előírja a letelepedés szabadsága korlátozásainak megszüntetését. Az EUMSZ 54. cikk szerint a valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Unió területén van, a Szerződés letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása

szempontjából ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai. E társaságok számára ez a szabadság magában foglalja, hogy jogosultak tevékenységüket az érintett tagállamban leányvállalat, fióktelep vagy képviselet útján is gyakorolni (lásd a C-337/08. sz. X Holding ügyben 2010. február 25-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-1215. o.] 17. pontját és a C-64/11. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2013. április 25-én hozott ítélet 23. pontját).

64 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 49. cikk értelmében a letelepedés szabadsága korlátozásának tekintendő minden olyan intézkedés, amely e szabadság gyakorlását tiltja, zavarja, vagy kevésbé vonzóvá teszi (lásd különösen a fent hivatkozott Idryma Typou ügyben hozott ítélet 54. pontját, a C-371/10. sz. National Grid Indus ügyben 2011. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12273. o.] 36. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 26. pontját).

65 Az Ausztriában valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság által létrehozott fióktelepekre vonatkozó közzétételi kötelezettséget az UGB 280a. §-a írja elő, amely a tizenegyedik irányelv 1. cikkét ültette át a belső jogba, és amelynek az irányelvvel való összeegyeztethetősége nem képezte vita tárgyát.

66 Ezzel szemben az alapügyben a közzétételi kötelezettség elmulasztása esetén alkalmazandó, a BBG-vel módosított UGB 283. §-a által előírt szankciórendszer képezi a vita tárgyát. Ahogyan az a jelen ítélet 15. pontjából következik, a fent hivatkozott 283. § rendelkezései előírják, hogy amennyiben a közzétételre megjelölt határidő lejártáig a pénzügyi beszámolókat nem nyújtották be a cégjegyzéket vezető bírósághoz, és e tekintetben semmiféle előre nem látható vagy elháríthatatlan eseményre nem hivatkoztak, végzés formájában és előzetes eljárás nélkül 700 euró összegű kényszerítő bírságot kell kiszabni. A kényszerítő bírságot kéthavonta meg kell ismételni mindaddig, amíg a közzétételi kötelezettséget nem teljesítik. A társaságnak vagy az érintett szervnek tizennégy nap áll a rendelkezésére a kényszerítő bírságot kiszabó végzés elleni fellebbezés benyújtására. E fellebbezés felfüggeszti a kiszabott kényszerítő bírság végrehajtását, és peres eljáráshoz vezet.

67 E tekintetben meg kell állapítani egyrészt, hogy az alapügyben szóban forgó szankciórendszer megkülönböztetés nélkül alkalmazandó mind az Ausztriában letelepedett társaságokra, mind pedig a más tagállamokban letelepedett azon társaságokra, amelyek Ausztriában fióktelepet hoztak létre. E rendszer tehát az Ausztriában letelepedett társaságok helyzetéhez képest nem hozza kedvezőtlen ténybeli vagy jogi helyzetbe az Osztrák Köztársaságtól eltérő tagállamok azon társaságait, amelyek az előbbi tagállamban fióktelepet hoztak létre.

68 Másrészt, amint arra a Bizottság jogosan rámutat, amennyiben a kérdéses társaság teljesíti az uniós jogból fakadó és minden tagállamban alkalmazandó, közzétételre vonatkozó jogi kötelezettségét, semmiféle szankciót nem szabnak ki vele szemben. Ennélfogva az esetleges szankciók nem alkalmasak arra, hogy valamely másik tagállam joga alá tartozó társaságnak megtiltsák azt, illetve őt megakadályozzák abban vagy visszatartsák attól, hogy valamely másik tagállam területén fióktelep útján letelepedjen.

69 Ebből következően a BBG-vel módosított UGB 283. §-a által előírthoz hasonló szankciórendszer nem minősül a letelepedés szabadsága korlátozásának. Következésképpen az ehhez hasonló rendszer nem ellentétes az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 54. cikkel.

A hatékony bírói jogvédelemhez való jogról és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvéről

70 A b) és c) pont alatti kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság – lényegében – azt kérdezi, hogy a Charta 47. cikkében, illetve az EJEE 6. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott hatékony bírói jogvédelemhez való jog általános elvét és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a pénzügyi beszámolók közzétételére vonatkozó kötelezettség elmulasztása esetén alkalmazandó, a BBG-vel módosított UGB 283. §-a által előírt szankciórendszer.

71 A Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok kizárólag annyiban címzettjei a Charta rendelkezéseinek, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.

72 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából lényegében az következik, hogy az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. A Bíróság ennyiben emlékeztetett már arra, hogy a Chartára tekintettel nem mérlegelheti az olyan nemzeti szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog keretei közé. Ezzel szemben, amint az ilyen szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe kerül, az előzetes döntéshozatal keretében eljáró Bíróságnak meg kell adnia minden ahhoz szükséges értelmezési szempontot, hogy a nemzeti bíróság mérlegelhesse e szabályozás azon alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítja (lásd különösen a C-617/10. sz. Åkerberg Fransson-ügyben 2013. február 26-án hozott ítélet 19. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

73 A Bíróságnak szintén alkalma nyílt pontosítani, hogy ha valamely nemzeti szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe tartozik, a Charta által biztosított alapvető jogokat – amelyeket ezen ítélkezési gyakorlat és a Charta 51. cikkére vonatkozó magyarázatok alapján kell értelmezni – tiszteletben kell tartani. Más szóval, az uniós jog alkalmazhatósága magában foglalja a Charta által biztosított alapvető jogok alkalmazhatóságát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Åkerberg Fransson-ügyben hozott ítélet 20. és 21. cikkét).

74 A jelen ügyben az alapeljárás a tizenegyedik irányelv szerinti közzétételi kötelezettség megsértése miatt kiszabott szankcióra vonatkozik. Így, amint az a jelen ítélet 49. pontjából következik, az uniós jogalkotó a tizenegyedik irányelv 12. cikke alapján a tagállamokra bízza a megfelelő – vagyis a hatékony, arányos és visszatartó erejű –szankciók meghatározását a közzétételi kötelezettség biztosítása végett. Az osztrák jogban ezeket a szankciókat a BBG által módosított UGB 283. §-a szabályozza.

75 Ebből következően az alapügyben szereplő osztrák szabályozás a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az Unió jogát hajtja végre.

76 Ennélfogva az alapeljárás körülményei között alkalmazni kell a Charta rendelkezéseit.

77 A hatékony bírói jogvédelemhez való jog elvét illetően a Charta 47. cikkének első bekezdése értelmében mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, a fent hivatkozott cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

78 Ezen alapvető jog Unióban való tiszteletben tartásának biztosítására az EUMSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése előírja a tagállamok számára, hogy teremtsék meg azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.

79 A védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvét illetően a Bíróság már megállapította, hogy azt minden olyan eljárásban tiszteletben kell tartani, amely szankció, különösen bírság vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethet (lásd ebben az értelemben a C-194/99. P. sz., Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 2003. október 2-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10821. o.] 30. pontját és a C-3/06. P. sz., Danone kontra Bizottság ügyben 2007. február 8-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-1331. o.] 68. pontját).

80 Először is azon kérdés kapcsán, hogy a közzététel teljesítésének az előírt határidőn belüli elmaradása miatt kiszabott szankció megtámadására nyitva álló tizennégy napos határidő összeegyeztethető-e a hatékony bírói jogvédelemhez való jog elvével, emlékeztetni kell arra, hogy az előírt határidőnek gyakorlati szempontból elegendőnek kell lennie a hatékony jogorvoslat előkészítésére és benyújtására (a C-69/10. sz. Samba Diouf-ügyben 2011. július 28-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-7151. o.] 66. pontja).

81 Márpedig, tekintettel arra, hogy a közzétételi kötelezettséget főszabály szerint minden, az alapügyben szereplőhöz hasonló leányvállalatra alkalmazni kell, hogy e kötelezettség rendszeres, és azt az érdekeltek általánosan ismerik, hogy az osztrák jog a mérleg fordulónapjától számított kilenc hónapos határidőt ír elő e közzététel teljesítésére, és hogy lehetőség van e határidő nyugvására, amennyiben valamely előre nem látható és elháríthatatlan esemény meggátolta a közzététel kellő időben történő teljesítését, a tizennégy napos határidő gyakorlati szempontból elvileg nem tűnik elégtelennek a hatékony jogorvoslat előkészítésére és benyújtására.

82 Másodszor, a felelősségre vonatkozó jogi vélelem alkalmazásával kapcsolatos kétségek kapcsán, amelynek következtében a bizonyítási teher a társaságra hárul, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 58. pontjából következik – elegendő, ha az érintett társaság indokolással ellátott fellebbezést nyújt be a vele szemben kiszabott kényszerítő bírság ellen, amelynek eredményeképpen peres eljárás indul, ami lehetővé teszi az illetékes bíróság számára az adott ügy konkrét körülményeinek a figyelembevételét.

83 Harmadszor, az előzetes felszólítás és a meghallgatás lehetőségének hiánya kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog alapvető elvei közé tartozik a védelemhez való jog minden olyan eljárásban történő tiszteletben tartása, amely valamely személlyel szemben indult, és e személyre nézve hátrányos intézkedéshez vezethet, és ezt a jogot még az eljárásra vonatkozó szabályozás hiányában is biztosítani kell. Ezen elv azt a követelményt fogalmazza meg, hogy azoknak a határozatoknak a címzettjeit, akiknek érdekeit a határozat érezhetően érinti, olyan helyzetbe kell hozni, hogy álláspontjukat alkalmas módon kinyilváníthassák (a C-28/05. sz., Dokter és társai ügyben 2006. június 15-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5431. o.] 74. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 Azonban az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az alapvető jogok, így a védelemhez való jog tiszteletben tartása, nem tekinthetők abszolút jogosultságoknak, hanem korlátozhatók, feltéve hogy a korlátozás a kérdéses intézkedés által követett közérdekű célkitűzéseknek ténylegesen megfelel, és nem jelent a kitűzött célhoz képest aránytalan és megengedhetetlen beavatkozást, amely az így biztosított jogok lényegét sértené (lásd ebben az értelemben a C-317/08-C-320/08. sz., Alassini és társai egyesített ügyekben 2010. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-2213. o.] 63. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

85 Márpedig a szóban forgó jogsértés jellegére figyelemmel megállapítható, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között a 700 euró kiinduló összegű szankció előzetes felszólítás nélküli és a bírság kiszabását megelőző meghallgatás lehetőségének hiányában való alkalmazása nem érinti a szóban forgó alapvető jog lényeges tartalmát, mivel a kényszerítő bírságot kiszabó határozattal szemben benyújtott, indokolással ellátott fellebbezés kizárja e határozat alkalmazhatóságát, és annak eredményeképpen peres eljárás indul, amelynek keretében a meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartható.

86 Az ilyen eljárás ugyancsak ténylegesen megfelel egyrészt az Unió által elismert egyik általános célkitűzésnek, mivel – ahogyan az az osztrák kormány észrevételeiből következik – a BBG által módosított UGB 283. §-a által előírt szankciórendszer célja a harmadik felek és a társaságok tagjainak magasabb szintű védelmére irányuló közérdekből fakadóan a közzétételi kötelezettség gyorsabb és hatékonyabb biztosítása. Másrészt egyetlen jel sem mutat arra, hogy az ilyen eljárás a követett célhoz képest aránytalan lenne.

87 Negyedszer, a további eljárásjogi szempontokat illetően, mint különösen az eljárást megindító irat indokolásának kötelezettsége, az új jogalapok fellebbezési eljárásban való előterjesztésének tilalma, valamint a tárgyalás tartására vonatkozó biztosíték hiánya, a Bíróság egyetlen olyan körülményről sem bír tudomással, amely kétséget kelthetne az alapügyben szóban forgó szankciórendszernek a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a védelemhez való jog tiszteletben tartása elveivel való összeegyeztethetősége vonatkozásában.

88 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó szankciórendszer tiszteletben tartja a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a védelemhez való jog tiszteletben tartása elveit.

89 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben lefolytatandó vizsgálatok kikötésével az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 54. cikket, a hatékony bírói jogvédelem és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elveit, valamint a tizenegyedik irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az éves beszámoló közzétételére megszabott kilenc hónapos határidő túllépése esetén haladéktalanul legalább 700 euró összegű pénzbírságot kell azon tőketársasággal szemben kiszabni, amelynek fióktelepe található az érintett tagállamban, és mindezt anélkül, hogy a részére előzetes felszólítást küldenének, vagy hogy a felrótt mulasztás kapcsán nyilatkozattételre lenne lehetősége.

A költségekről

90 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben lefolytatandó vizsgálatok kikötésével az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 54. cikket, a hatékony bírói jogvédelem és a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elveit, valamint a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó egyes meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről szóló, 1989. december 21-i 89/666/EGK tizenegyedik tanácsi irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az éves beszámoló közzétételére megszabott kilenc hónapos határidő túllépése esetén haladéktalanul legalább 700 euró összegű pénzbírságot kell azon tőketársasággal szemben kiszabni, amelynek fióktelepe található az érintett tagállamban, és mindezt anélkül, hogy a részére előzetes felszólítást küldenének, vagy hogy a felrótt mulasztás kapcsán nyilatkozattételre lenne lehetősége.

Aláírások